

Schemagerichte therapie

Behandeling van persoonlijkheidsproblematiek
in de Basisgeneralistische GGZ

Algemeen

Ontwikkeling en opzet

De effectiviteit van schematherapie bij Borderline persoonlijkheidsstoornissen is al intensief onderzocht, maar ook cliënten met andere persoonlijkheidsproblematiek profiteren in grote mate van schematherapie, zodanig dat er na afloop van de behandeling niet meer wordt voldaan aan de criteria van een persoonlijkheidsstoornis. Ook op het gebied van recidiverende angst- en stemmingsstoornissen blijkt schematherapie goede resultaten te boeken. Hoewel het toepassen van kortdurende schematherapie met name is uitgewerkt en onderzocht in groepstherapie, is er inmiddels ook ruime ervaring met de toepassing hiervan in individuele therapie.

Door de veranderingen in de zorg komt zwaardere problematiek in de Basisgeneralistische GGZ terecht. Het behandelen van (milde) persoonlijkheidsproblematiek is daardoor niet meer voorbehouden aan de Specialistische GGZ, maar roept wel de vraag op wat haalbaar is binnen de beperkte behandelduur van de BGGZ. Het kunnen toepassen van kortdurende schematherapie vereist gedegen kennis en kunde op het gebied van de schematherapie, enerzijds om de haalbaarheid van kortdurende schematherapie goed te kunnen inschatten, anderzijds om schematherapie in verkorte vorm goed te kunnen uitvoeren en te voorkomen dat dit slechts losse technieken zijn die aan een cognitief gedragstherapeutische behandeling worden toegevoegd. In de cursus wordt dan ook ruim aandacht besteed aan diagnostiek en indicatiestelling. Daarnaast ligt de focus op de therapeutische relatie, het werken met schema's en schemamodi, limited reparenting en experiëntiële technieken. Ook de invloed van de eigen schema's van de therapeut komt aan de orde.

Bij aanvang van de cursus wordt bij de cursisten basiskennis van de schematheorie en schematherapie verondersteld. De cursus richt zich inhoudelijk op het verdiepen van deze kennis om vervolgens aandacht te besteden aan de toepassingen bij kortdurende behandeling van persoonlijkheidsproblematiek. Aan de hand van casuïstiek wordt veel praktisch geoefend met de verschillende technieken, zowel op het gebied van diagnostiek als behandeling. Er wordt veel in subgroepen gewerkt, waarbij de docent gerichte feedback geeft. Werkvormen zijn onder andere demonstraties, rollenspellen, schriftelijke opdrachten en discussies.

Cursusdata en locatie

Data: 7 en 28 oktober, 18 november en 9 december 2016

Locatie: Utrecht

Aantal deelnemers: maximaal 14

Kosten: € 1150,-

Accreditatie

Accreditatie is aangevraagd voor de VGCT, NIP-ELP en het register Schematherapie

Docent

Mevr. drs. F.K. (Fieke) Bosma, GZ-psycholoog, Supervisor VGCT en Supervisor register Schematherapie
BIG-registratienummer 99063486425
VGCT lidmaatschapsnummer 5689

Aalsterveld Psychologen
Zonnebloemveld 1
6641 TA Beuningen

fiekebosma@gmail.com

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Theoretisch model van schemagerichte therapie en wetenschappelijke evidentie
- Diagnostiek en indicatiestelling, specifiek voor toepassing van SFT in de BGGZ
- Observatie en inzet van meetinstrumenten
- Maken van een casusconceptualisatie, functieanalyses en betekenisanalyses
- Schematherapeutische interventies: experiëntiële, cognitieve en gedragsmatige technieken

- Opstellen van een behandelplan in schematermen
- Opzet van de schematherapeutische behandeling in de BGGZ
- Therapeutische houding en hanteren van de therapeutische relatie
- Afsluiten van de behandeling en terugvalpreventie

Leerdoelen

- Kunnen inschatten bij welke diagnose, problematiek en omstandigheden schematherapie geïndiceerd is, met specifieke aandacht voor indicatiestelling binnen de BGGZ
- Inzicht hebben in de schematheorie en het schematherapeutisch model
- Schema's en schemamodi herkennen en de functie hiervan analyseren
- Een casusconceptualisatie opstellen en functie- en betekenisanalyses toepassen binnen de (kortdurende) schematherapie
- Psycho-educatie geven over schematherapie en de specifieke schema's / modi van de cliënt
- De verschillende schemamodimodellen kunnen toepassen in de praktijk, met name cluster C
- Een schematherapeutisch behandelplan opstellen, met name bij persoonlijkheidsproblematiek in de BGGZ
- De therapeutische relatie hanteren (limited reparenting, empathische confrontatie, limit setting, omgaan met eigen schema's)
- Experiëntiële technieken kunnen toepassen bij disfunctionele schemamodi; meerstoelentechniek, imaginatie en rescripting, modidialoog, etc.
- Cognitieve technieken kunnen toepassen bij disfunctionele schema's en modi; cognitief dagboek, flashcards, geldigheid van schema's toetsen, dialoog met gezonde kant, etc.
- Gedrag patronen doorbreken bij disfunctionele schema's en modi; imaginatie, rollenspel, huiswerk, etc.
- Eigen schema's en modi kunnen herkennen die een rol spelen in de therapeutische relatie

Naast de algemene leerdoelen wordt van de cursisten verwacht dat zij voor aanvang van de cursus individuele leerdoelen opstellen (zie voorbereiding Bijeenkomst 1). Deze worden aan het einde van de cursus geëvalueerd.

Literatuur

Aan te schaffen

Vreeswijk, M. van, Broersen, J. & M. Nadort (red) (2008). Handboek Schematherapie. Theorie, praktijk en onderzoek. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Young, J.E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E. (2005). Schemagerichte therapie. Handboek voor therapeuten. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Van Vreeswijk, M. & Broersen, J. (2013) Kortdurende schemagroepstherapie. Cognitief gedragstherapeutische technieken. Handleiding. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Te lezen/ te lenen / evt. aan te schaffen

Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L. (2012). Patronen doorbreken. Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds

Young, J.E., & Klosko, J.S. (1999). Leven in je leven. Leer de valkuilen in je leven kennen. Lisse: Swets en Zeitlinger

Van Vreeswijk, M. & Broersen, J. (2013) Kortdurende schemagroepstherapie. Cognitief gedragstherapeutische technieken. Werkboek. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Van Vreeswijk, M., Broersen, J. & Nadort, M. (eds). , 2012, The Wiley-Blackwell Handbook of Schema Therapy. Theory, research, and practice. Malden: Wiley-Blackwell.

Relevante websites

www.schematherapie.nl
www.isstonline.com

www.moeilijkemensen.nl
www.schematherapy.com
www.disarmingthenarcissist.com
www.schematherapy.nl

Toetsing

Theoretische vaardigheden worden getoetst door middel van inbreng bij discussies en het maken van een casusverslag. Hierin wordt aan de hand van een casus het opstellen van een casusconceptualisatie, functie- en betekenisanalyses en behandelplan getoetst. Praktische vaardigheden worden gedurende de cursus door de docent geëvalueerd aan de hand van observaties van rollenspellen, video-opnames en inbreng bij discussies.